

Til Norges vassdrags- og energidirektorat

Deres ref:
Saksnummer: 202601321

Dokka, 14.09.2026

Fra: VOKKS Kraft AS

Høringsuttalelse til revidert damsikkerhetsforskrift

Som liten vannkraftprodusent støtter VOKKS Kraft AS et høyt sikkerhetsnivå og krav tilpasset anleggenes faktiske skadepotensial. Forenklinger og større ansvar for egne vurderinger bør følges av tydelige kriterier, tilgjengelig veiledning og forholdsmessige kostnader. Forenklingene bør også komme små anleggseiere til gode.

1. Forenkling for NVE og anleggseier

Bortfall av godkjenning av tekniske planer i klasse 1 og revurderinger kan redusere ventetiden. Mindre forhåndsavklaring kan samtidig øke behovet for rådgivning og dokumentasjon. Dersom krav først avklares ved senere tilsyn, kan eier måtte omprosjekttere eller endre utførte tiltak. Slike kostnader og mulig økt gjennomføringstid bør vurderes opp mot NVEs administrative besparelse.

Dokumentasjonskrav og muligheten for avklaringer før bygging bør tydeliggjøres.

Forholdet mellom § 5-2 annet og ellefte ledd, samt godkjenningskravet ved kompenserende tiltak etter § 5-1, bør avklares slik at reglene for byggestart i klasse 1 blir entydige.

2. Berørte boliger og faktisk fare

Kriteriene for fare for liv, helse og miljø bør konkretiseres ut fra vanndybde, vannhastighet, varighet og følgeskader. Muligheten i veileder 3/2014 for mindre konservativ opptelling av boenheter bør utdypes med dokumentasjonskrav og eksempler.

Det bør fremgå når dokumentert lav fare påvirker ordinær klassifisering, det kan redusere beregningsrunder og forskjeller i praksis. For små dammer i høy konsekvensklasse bør dokumentasjonskravene være forholdsmessige, slik at gevinsten ved mulig nedklassifisering ikke spises opp av utrednings- og konsulentkostnader. Eksisterende dokumentasjon bør også kunne gjenbrukes der den er tilstrekkelig.

3. Statisk vanntrykk og konsekvensklasse

Samspillet mellom tilleggskriteriene om statisk vanntrykk og øvrige konsekvenskriterier i § 4-2 bør tydeliggjøres, det bør fremgå når tilleggskriteriene gir grunnlag for lavere klasse, og hvordan vanntrykket skal måles. Omklassifisering bør kunne bygge på tilstrekkelig eksisterende dokumentasjon. Håndtering av pågående revurderinger og planlagte tiltak bør avklares for å unngå dobbeltarbeid.

4. Differensiering langs rørgater

Det bør åpnes mer uttrykkelig for strekningsvis klassifisering der dokumenterte bruddkonsekvenser gjør dette sikkerhetsmessig forsvarlig. Alternativt kan vilkårene for lempeligere tekniske krav på mindre utsatte strekninger konkretiseres. Veiledningen kan avklare om dispensasjon kan gjelde selve klassen, og beskrive nødvendig avgrensning og dokumentasjon av bruddvannføring, følgeskader og sammenhengen med resten av anlegget.

5. Alternative løsninger, dispensasjoner og skjerpede krav

Det kan skilles tydeligere mellom alternative løsninger som oppfyller forskriften, og avvik som krever dispensasjon. Dispensasjonssaker bør ha klare maler til vurderingskriterier, dokumentasjonskrav og forventede behandlingstider. Skjerpede krav etter § 8-2 bør begrunnes konkret, med vurdering av alternative tiltak, sikkerhetsgevinst, kostnader og gjennomførbarhet. I veileder kan bindende krav, preaksepterte løsninger og anbefalinger holdes tydelig atskilt.

6. Fag-godkjenning og anleggskunnskap

Muligheten etter § 3-3 til å redusere utdanningskrav gjennom praksis og etterutdanning kan få tydeligere vurderingskriterier, særlig for klasse 1 og mindre komplekse anlegg i klasse 2.

En egen ansatt med lavere formell utdanning kan ha mer inngående anleggskunnskap og tettere oppfølging enn en ekstern VTA med ansvar for mange anlegg. Dokumentert kjennskap til anlegget, kontinuitet og tilgjengelighet kan få vekt.

Det går også mot punkt økt erfaring på fagansvarlig og entreprenør, det begrenser utbudet i vårt lokale marked markant som fører til økte kostnader til anleggseiere.

Veiledningen bør angi hva som kan kompensere for deler av utdanningskravet, hvordan dette dokumenteres, og hvordan kompetansegap kan dekkes. Individuell vurdering kan være tilgjengelig også ved automatisert søknadsbehandling.

7. Oppmåling og kontroll bør stå i forhold til behov

Støtter at flomløpsberegninger bygger på et pålitelig geometrisk grunnlag. Ved praktisering av § 5-8 bør eksisterende målinger kunne benyttes når kvaliteten er tilstrekkelig. Veiledningen kan angi nødvendig nøyaktighet og omfang. Mangler bør kunne utbedres målrettet, uten ny oppmåling av hele flomløpet dersom dette ikke er nødvendig.

Det bør skilles mellom ordinær faglig kontroll og ytterligere uavhengig kontroll. Ekstra kontroll bør begrunnes og kunne avgrenses til aktuelle problemstillinger.

Oppmåling og kontroll kan medføre mer feltarbeid og venting på fagpersoner, det bør inngå i vurderingen av kostnader og gjennomføringstid.

8. Dokumentasjon og informasjonssikkerhet

Dokumentasjon bør kunne gjenbrukes på tvers av drift, overvåking, beredskap og informasjonssikkerhet der den dekker kravene, med nødvendige suppleringer.

For anlegg omfattet av § 7-8 bør det gis enkle maler og tydelig veiledning om sensitiv informasjon, tilstrekkelige beskyttelsestiltak og nødvendig papirberedskap. Ordningen bør være praktisk å vedlikeholde i små organisasjoner.

9. Naturlig flom og senere utbygging

Begrepet «naturlig tilstand» i § 5-8 bør presiseres. For eksempel, senere utbygging langs elven bør ikke i seg selv innebære at bestemmelsen pålegger regulanten å holde tilbake flommer som også ville oppstått uten reguleringen om det ikke er i konsesjonskravene. Kraven til elvens kapasitet endres med oppdaterte flomberegninger.

Ytterligere krav om flomdemping kan ha et avklart grunnlag mer enn at plikten til forsvarlig drift og skadebegrensende manøvrering består.

Veiledningen til § 7-6 kan også avklare grensen mellom naturlige farer og farer som skyldes anlegget eller driften, samt betydningen av senere endret ferdseil.

10. Nye krav bør kunne gjennomføres innen realistiske frister og uten unødvendige kostnader

Samlede kostnader for mindre produsenter bør vurderes særskilt til ny revisjon. Overgangsregler og veiledning bør sikre gjenbruk av gyldig dokumentasjon og hindre unødvendig omarbeiding.

Frister for gjennomføring av tiltak bør ta hensyn til nødvendig avklaring av tillatelser og rettigheter overfor tredjepart. Tilgang på fagpersoner og egnede arbeidsperioder bør også hensyntas, samtidig som nødvendige midlertidige sikkerhetstiltak ivaretas.

11. Samlet digital veileder

Veiledningen bør samles på NVE digital veileder, med søkbare forklaringer, eksempler og dokumentasjonskrav knyttet til den enkelte bestemmelsen.

Dagens dokumenter, nettsidetekster, rettelser og tillegg kan innarbeides med endringshistorikk og mulighet for nedlasting. Dette vil redusere tidsbruk, feil og behov for ekstern bistand. Maler er også en god veiledning for alle parter.

Takk for muligheten til å gi innspill, NVE ønskes lykke til med det viktige arbeidet videre.

Med vennlig hilsen

VOKKS Kraft AS

Adam Östman, Daglig leder